

Studieplan for Bachelorstudium i regnskap (2021–2024)

Fakta om programmet

Studiepoeng:
180

Studiets varighet:
3 år

Undervisningsspråk:
Norsk. Enkelte forelesninger gis på engelsk.

Stuedsted:
Halden.

Innholdsfortegnelse

- [Informasjon om studiet](#)
- [Hva lærer du?](#)
- [Opptak](#)
- [Andre vilkår for gjennomføring av studiet](#)
- [Oppbygging og gjennomføring](#)
- [Studieopphold i utlandet](#)
- [Jobb og videre studier](#)
- [Studieplanen er godkjent og revidert](#)
- [Studiemodell](#)

Informasjon om studiet

Studiet oppfyller Finanstilsynets utdanningskrav for å bli autorisert regnskapsfører og gir et solid grunnlag for å ta en masterutdanning. Studiet er dessuten en forutsetning for å kunne påta deg regnskapsføreroppdrag for andre. Etter regnskapsførerloven § 1 første ledd skal enhver som i næring påtar seg å føre regnskap for andre være autorisert av Finanstilsynet i samsvar med loven.

Studiet oppfyller profileringsemnene i rådgivende plan for bachelor i økonomi og administrasjon vedtatt av Universitet- og høyskolerådets fagstrategiske enhet UHR-Økonomi og administrasjon.

Studiet vil gi deg den nødvendige kompetansen for å sikre regnskapsføring som møter de krav som stilles i lovgivningen. Utdanningen skal gi grunnlag for praktisk yrkesutøvelse og videre kompetansebygging til arbeidsoppgaver som naturlig faller inn under rollen. Studiet gir en variert og målrettet utdanning hvor du lærer hvordan et regnskap skal føres og tolkes. Du tilegner deg inngående kunnskaper om regnskap, skatt og avgift, og får innsikt i samfunnets etikk, normer og verdier. Du får også en god helhetsforståelse av bedriften. Du vil få en fordypning i regnskap, regnskapsførerregelverket, skatt og rettslære.

Studiet vil også gi deg innsikt i digital produkt- og tjenesteutvikling. I mange av emnene vil du lære å bruke de verktøy som du vil møte i praksis for å kunne utøve yrket som regnskapsfører.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Fullført og bestått studium gir graden Bachelor i regnskap.

Studiets læringsutbytte

KUNNSKAP

Kandidaten:

- har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor det økonomisk-administrative fagområdet, herunder:

- hvordan kapitalmarkedene og verdipapirer fungerer, hvordan virksomheter finansieres, hvordan investeringer vurderes
  - hvordan økonomiske styringsverktøy brukes og hvordan regnskap utarbeides, rapporteres og analyseres
  - hvordan virksomheter utvikler og iverksetter strategier, hvordan de organiseres og ledes, samt hvordan produkter og tjenester markedsføres og posisjoneres
  - hvordan markedet fungerer, hvordan konsumenter og produsenter treffer sine valg og hvordan disse påvirkes av økonomisk politikk, teknologi og internasjonale rammebetingelser
  - hvordan virksomheter startes, utvikles og endres i tråd med behov, juridiske rammer og forventninger i samfunnet, slik som for eksempel bærekraft, globalisering, innovasjon og teknologiutvikling, samt den nordiske arbeidslivsmodellens betydning for arbeids- og næringsliv
  - hvordan virksomheter utøver sine aktiviteter på en etisk forsvarlig måte slik at de ivaretar sine interesser og samtidig fremmer FNs bærekraftsmål
- har grunnleggende kunnskap i matematikk, statistikk og samfunnsvitenskapelig metode, samt forstår hvordan metodiske verktøy brukes i forbindelse med innhenting, organisering og analyse av data
  - kjenner til fagområdenes historie, tradisjoner, egenart, plass i samfunnet, samt forsknings- og utviklingsarbeid
  - har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innen regnskap og regnskapsrelaterte områder
  - har kunnskap om fagområdets egenart og historie, samt fagets og regnskapsførerens rolle i samfunnet.

FERDIGHETER

Kandidaten:

- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg, herunder:
  - innhente, sortere og vurdere relevant informasjon
  - analysere økonomisk-administrative problemstillinger ved hjelp av egnet teori og empiriske metoder
  - gjøre en kritisk vurdering av usikkerhet ved egne analyser
- evner å kommunisere innhold i analyser, metodevalg, resultater og forutsetninger både muntlig og skriftlig.
- kan anvende arbeidslivsrelevante digitale verktøy, teknikker og uttrykksformer.
- kan vurdere ulike typer risiko og konsekvenser av beslutninger.
- kan anvende ulike faglige perspektiver og teoretiske tilnærminger for å forstå hvordan virksomheter fungerer.
- kan integrere ansvarlighet og bærekraftshensyn i virksomheters forretningsmodeller og praksis.
- kan innen praktiske og teoretiske problemstillinger i regnskap, skatt – og avgiftsrett og rettslære;
  - anvende analysemetoder
  - anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid
  - anvende annen relevant kunnskap, og
  - begrunne sine valg
- behersker sentrale og aktuelle metoder, teknikker og uttrykksformer i regnskap.

- kan i tilknytning til regnskapsoppdrag identifisere, planlegge og gjennomføre prosjekter og arbeidsoppgaver både selvstendig og i team.
- kan finne, vurdere, bruke og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling.
- kan bidra til å produsere lovbestemt rapportering og å synliggjøre ulike regelverks betydning og konsekvenser gjennom rapportering.

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten:

- er bevisst egne verdier og hvordan dette påvirker egen adferd og beslutninger
- viser evne til ansvarlighet, kritisk tenkning og etisk refleksjon
- forstår hvordan problemstillinger, prosesser og beslutninger påvirker og påvirkes av ressurser, kontekst og verdisett
- har grunnlag for å bidra til langsiktig verdiskaping for virksomhet og samfunn
- har grunnlag for å operere i et internasjonalt arbeidsmarked
- kan samarbeide i ulike kontekster og på tvers av fagområder
- har grunnleggende forståelse av IT-systemer og -prosesser, og hvordan disse kan bidra til forretningsutvikling og verdiskaping
- skal kunne bidra til å fremme virksomheters innovasjons- og omstillingsevne i et omskiftelig arbeidsmarked.

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Andre vilkår for gjennomføring av studiet

Studiet oppfyller § 1-1 Utdanningskrav for autorisasjon i [Forskrift for autorisasjon av regnskapsførere m.v](#)

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Den obligatoriske delen av studiet utgjør 180 studiepoeng, men med mulighet for å velge mellom to 10-studiepoengsemner i tredje studieår. Emnene er nærmere beskrevet i egne emnebeskrivelser.

Forkunnskapskrav

Alle emner i første studieår må være bestått før studenten kan avlegge eksamener i studieprogrammets tredje studieår.

Felles undervisning med bachelorstudiet i økonomi og administrasjon i de to første studieårene

De to første studieårene Bachelorstudium i regnskap er identiske med de første studieårene i Bachelorstudium i økonomi og administrasjon ved HiØ (se egen studieplan). Det betyr at studenter kan søke overgang fra bachelorstudiet i regnskap til bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, og velge en av profileringene i dette studiet i det tredje året.

Studiemodell

Obligatoriske emner i første studieår:

- Innføring i bedriftsøkonomisk analyse, 10 studiepoeng
- Markedsføring, 10 studiepoeng

- Finansregnskap med analyse I, 10 studiepoeng
- Matematikk og statistikk, 10 studiepoeng
- Organisasjonsteori, 10 studiepoeng
- Makroøkonomi, 10 studiepoeng

Obligatoriske emner i andre studieår:

- Budsjettering og driftsregnskap, 10 studiepoeng
- Anvendt statistikk og metode, 10 studiepoeng
- Mikroøkonomi med anvendelser, 10 studiepoeng
- Finansiering og investering, 10 studiepoeng
- Etikk og samfunnsansvar, 10 studiepoeng
- Foretaksstrategi og innovasjon, 10 studiepoeng

Obligatoriske emner i tredje studieår:

- Finansregnskap med analyse II, 15 studiepoeng
- Skatte- og avgiftsrett, 15 studiepoeng
- Regnskapsførerregelverk, regnskapsorganisering og forretningsforståelse, 10 studiepoeng
- Rettslære, 10 studiepoeng

og valgbart obligatorisk emne høst eller vår (ett av emnene velges):

- Strategisk økonomistyring, 10 studiepoeng

eller

- Regnskap, budsjettering og økonomistyring i offentlig sektor, 10 studiepoeng

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Undervisnings- og læringsformer

Generelt om studiet

Studieprogrammet benytter varierte undervisnings- og læringsformer, som prosjektarbeid i mindre grupper, felles forelesninger, og individuell oppfølging av studentene gjennom seminarundervisning, individuell veiledning og varierte vurderings- og evalueringsformer. Undervisnings- og arbeidsform samt arbeidskrav og vurderingsform er nærmere omtalt i den enkelte emnebeskrivelse.

Studiet skal gi en praksisorientert høyere utdanning. Det betyr at fagstoffet har en klar forankring i relevant teori og aktuelle forskningsresultater, samtidig som utstrakt bruk av praktiske eksempler og cases gir yrkesrelevant praksis.

Forberedende kurs i matematikk

I studiet er matematikk og statistikk grunnleggende metodefag. Ved starten av studiet mangler mange studenter de nødvendige forkunnskapene i matematikk. Det første studieåret starter derfor med blokkundervisning i grunnleggende matematikk, der kunnskaper fra grunnskolen og videregående skole som er relevante for studiet, gjennomgås og friskes opp. Kurset avsluttes med en test.

Kalkulator

Studenter som følger studieprogrammene Bachelorstudium i økonomi og administrasjon, Bachelorstudium i regnskap og Bedriftsøkonomi årsstudium får bruke kalkulator under eksamen i flere av emnene. Det stilles krav til type kalkulator. Se høgskolens nettside [Godkjente kalkulatorer for økonomistudenter](#).

Etikk

Det gis undervisning i etikk og samfunnsansvar (corporate social responsibility). Her gis kunnskap om grunnleggende etiske prinsipper og trening i å anvende disse prinsippene på praktiske problemstillinger knyttet opp mot det økonomisk-administrative området. Studentene skal også få en forståelse av hva det vil innebære for en virksomhet å ta samfunnsansvar. Etikk og samfunnsansvar inngår som et eget emne i studiets fjerde semester og temaet behandles også i enkelte andre emner.

Bruk av bibliotek

Biblioteket organiserer og bidrar til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Gjennom prosjektoppgaver, gruppearbeid og innleveringer blir studentene stimulert til aktivt å søke etter fagstoff og empiriske data i både bibliotek og på Internett. Bruk av dataverktøy som økonomisk og statistisk programvare er en integrert del av undervisningen.

Akademisk skriving

Studentene får opplæring i akademisk skriving. Skriveopplæringen gis i emner der det er en naturlig kobling til oppgaver som studentene skal skrive. Disse emnene er bl.a.:

Markedsføring, Organisasjonsteori og Bacheloroppgave.

Bruk av IKT

Det benyttes elektronisk læringsplattform i alle emner (Canvas).

Høgskolen kan kreve at studenten har egen bærbar datamaskin.

I emner i 3. studieår skal studentene lære seg å bruke elektroniske oppslagsverk og noen av de applikasjonene som de vil møte når de begynner i arbeidslivet.

Studentenes arbeidsinnsats

I et heltidsstudium er det forventet at studenten tar emner på til sammen 60 studiepoeng i løpet av ett år. Det kreves en arbeidsinnsats som i et normalt årsverk, i gjennomsnitt om lag 1680 timer per år.

Arbeidskrav og vurderingsformer

Arbeidskrav

I de fleste emner inngår obligatoriske arbeidskrav som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. Gjennom retting og tilbakelevering av arbeidskrav gis det samtidig tilbakemelding til studentenes læring. Slike arbeidskrav kan være innleveringsoppgaver som må leveres innen gitte frister, muntlige presentasjoner, tester, mappeinnlegg, obligatorisk fremmøte m.v.

Se den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Vurderingsformer

Ved bachelorstudiet i regnskap benyttes både underveisvurdering og sluttvurdering. Vurdering underveis varierer fra emne til emne og omfatter blant annet øvingsoppgaver, obligatoriske innleveringsoppgaver, gruppearbeid med prosjektoppgaver og presentasjoner.

Sluttvurdering skjer hovedsakelig gjennom individuell skriftlig eksamensform.

Nærmere opplysninger om arbeidskrav og eksamen finnes i den enkelte emnebeskrivelse.

Det benyttes karakterregel A-F i studiet. Unntaksvis brukes vurderingsuttrykket Bestått/Ikke bestått. Dette fremgår av den enkelte emnebeskrivelse.

Plagiatkontroll/fusk

Bacheloroppgaver skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig [forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold](#).

Praksis

Det er ingen veiledet praksis til dette studiet.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisning og veiledning i studiet skal være forskningsbasert, knyttet til utviklingsarbeid i privat og offentlig virksomhet, og gi oppdatert og bred kunnskap. Studentene skal få innsikt i nyere utviklingstrekk i fagområdet, de skal få kildekompetanse, og bli øvd i kritisk tenkning. Avdelingen legger vekt på at fagpersonalets forskning og utviklingsarbeid skal være relevant for undervisningen.

Internasjonalisering

Deler av pensumet er på engelsk. Noen forelesninger er på engelsk.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet. Avdelingen og fagmiljøet knyttet til studiet har etablert faste rutiner for studentevaluering av emnene i studiet hver høst og hver vår.

- Det gjennomføres hvert år en nasjonal studentundersøkelse blant 2. årsstudenter på alle bachelor- og masterprogram, i regi av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen). Resultatene fra undersøkelsen publiseres i portalen Studiebarometeret.no.
- Høgskolen gjennomfører periodisk programevaluering.

- Alle lærere skal gjennomføre løpende evaluering av egen undervisning. Det vil si at det legges til rette for en dialog med studentene om forbedring og utvikling av undervisnings- og læringskvaliteten.

Se den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Litteratur

Nærmere informasjon om litteratur gis i de enkelte emnebeskrivelser. Mange lærebøker utkommer i reviderte utgaver først ved semesterstart. Vi prøver derfor å oppdatere litteraturlisten så nært opp til semesterstart som mulig. Se den enkelte emnebeskrivelse.

Studieopphold i utlandet

Emnene i studiet er i stor grad rettet mot norske forhold. Kravene som stilles til studiet gjennom rådgivende plan for Bachelor i økonomi og administrasjon gjør at det er begrenset mulighet for utveksling i studiet. Studentene kan likevel integrere et utenlandsopphold av ett semesters varighet i løpet av studiet, nærmere bestemt i fjerde semester med noe ekstra tilrettelegging. En forutsetning for å kunne ta et slikt opphold er at studenten på forhånd har bestått eksamener tilsvarende minst 60 studiepoeng. Emner fra utvekslingsopphold må kunne innpasses for emner i studiet, slik at kravene i rammeplanen oppfylles.

Internasjonal erfaring kan gi deg fordeler på arbeidsmarkedet, der språk og kulturkompetanse stadig blir mer etterspurt.

Jobb og videre studier

Studiet gir mulighet for opptak på masterstudier innen det økonomisk-administrative fagområdet i Norge, inkludert master i økonomi og ledelse (siviløkonom). Studiet kvalifiserer også studentene til å søke opptak til masterstudier innen økonomi, ledelse og relaterte fagfelt ved utenlandske læresteder.

Innholdet i studiet oppfyller kravene som er satt av UHR, fagstrategisk enhet for økonomiske og administrative fag (UHR-ØA) til bachelorstudier i økonomi og administrasjon. Etter endt studium kan du søke Finanstilsynet om tittelen autorisert regnskapsfører (ARF) hvis du i tillegg til utdanningen har minst to års relevant arbeidserfaring.

Med en bachelor i regnskap har du en bred og anvendelig plattform som kan benyttes på ulike nivåer i en rekke virksomheter. Utdanningen gir adgang til å drive ekstern regnskapsføring i eget enkeltpersonforetak. Autorisasjon som regnskapsfører gir videre adgang til å være oppdragsansvarlig regnskapsfører og daglig leder i et regnskapsførerselskap, og faglig leder i et regnskapsførerselskap, som er unntatt fra kravet om at daglig leder må være autorisert regnskapsfører.

Tidligere studenter hos oss arbeider i dag som bankansatte, bedriftsrådgivere, mellom- og toppledere, regnskapsførere, konsulenter og analytikere, for å nevne noen eksempler.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Trond Hammervoll, 4. februar 2019.

Studieplanen er revidert

Studieleder Lana Berglund, 20.01.2021

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2021 - 2024.

Studieprogramansvarlig

Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi.

Instituttleder June Merete Solberg Tolsby.

Studiemodell

Høst 2021

Obligatoriske emner

SFB10719

Matematikk og statistikk

10 stp

SFB10419 Finansregnskap med analyse 1	10 stp
SFB10519 Markedsføring	10 stp

Vår 2022

Obligatoriske emner

SFB10120 Organisasjonsteori	10 stp
SFB10916 Makroøkonomi	10 stp
SFB10314 Innføring i bedriftsøkonomisk analyse	10 stp

Høst 2022

Obligatoriske emner

SFB12020 Anvendt statistikk og metode	10 stp
SFB11820 Foretaksstrategi og innovasjon	10 stp
SFB10613 Budsjettering og driftsregnskap	10 stp

Vår 2023

Obligatoriske emner

SFB17021 Etikk, samfunnsansvar, bærekraft	10 stp
SFB10816 Mikroøkonomi med anvendelser	10 stp
SFB11016 Finansiering og investering	10 stp

Høst 2023

Obligatoriske emner

SFB30621 Regnskapsførerregelverk, regnskapsorganisering og forretningsforståelse	10 stp
SFB30521 / Del 1 av 2 Finansregnskap med analyse II	
SFBR11020 / Del 1 av 2 Skatte- og avgiftsrett	
SFBR10013 / Del 1 av 2 Rettslære	

Valgfag 3. studieår

SFB12320 / Valgbart emne Strategisk økonomistyring	10 stp
SFB30722 / Valgbart emne Regnskap, budsjettering og økonomistyring i offentlig sektor	10 stp

Vår 2024

Obligatoriske emner

SFB30521 / Del 2 av 2 Finansregnskap med analyse II	15 stp
SFBR11020 / Del 2 av 2 Skatte- og avgiftsrett	15 stp
SFBR10013 / Del 2 av 2 Rettslære	10 stp

Valgfag 3. studieår

ØKA201 / Valgbart emne Data analysis and programming for economists	10 stp
--	--------

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 03:15:20

SFB10719 Matematikk og statistikk (Høst 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Janne Strømme

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Matematikk og statistikk (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emnet
Anvendt statistikk og metode i andre studieår og for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiene.

Anbefalte forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har god kompetanse i matematikk fra grunn- og videregående skole.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap:

Studenten kan i matematikk:

- Algebra: Løsning av ligninger, ulikheter og systemer av ligninger.
- Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter, eksponential- og logaritmefunksjonen.
- Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregel, elastisitetsberegninger.
- Anvendelse av derivasjon: Maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting. Aritmetiske og geometriske rekker. Finansmatematikk.

- Funksjoner av flere variabler: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums- og minimumsproblemer med flere variabler med og uten bibetingelser. Grunnleggende integralregning.

Studenten kan i statistikk:

- Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.
- Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter. Diskrete tilfeldige variabler.
- Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, Poisson fordelingen med mer. Kontinuerlige tilfeldige variabler. Punktestimering og intervallestimering.

Ferdigheter:

Studenten kan

- analysere og sette opp funksjoner tilhørende økonomiske modeller ved bruk av de matematiske og statistiske verktøyene de har lært seg i emnet.
- knytte matematiske modeller til praktisk bruk, og se hvordan praktiske problemstillinger kan belyses ved hjelp av matematiske modeller.
- gjennomføre enkle statistiske analyser, og tolke og formidle funnene.

Generell kompetanse:

Studenten har

- kunnskaper i matematikk som kan anvendes på problemstillinger innen bedrifts- og samfunnsøkonomi
- utviklet evne til logisk og analytisk tenkning

- grunnleggende kunnskaper i sannsynlighetsregning og statistikk.

Innhold

Matematikk:

- Algebra: Løsning av ligninger, ulikheter og systemer av ligninger.
- Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter, eksponential- og logaritmefunksjonen.
- Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregul, elastisitetsberegninger.
- Anvendelse av derivasjon: Maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting.
- Aritmetiske og geometriske rekker. Finansmatematikk.
- Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums- og minimumsproblemer med flere variabler med og uten bibetingelser.
- Grunnleggende integralregning.

Statistikk:

- Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.
- Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter. Diskrete tilfeldige variable.
- Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, Poisson fordelingen med mer. Kontinuerlige tilfeldige variabler.
- Punktestimering og intervallestimering.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppearbeid, veiledning. Ferdighetstrening er svært sentralt, hvor målet er å få studentene til å se på matematikk og statistikk som et verktøy.

Undervisningen starter med et intensivt forberedende kurs i grunnleggende matematikk der kunnskaper fra grunnskolen og videregående skole gjennomgås og friskes opp.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

To innleveringer (gruppearbeid eller individuelt)

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig firetimers eksamen.

Hjelpemidler: Godkjent kalkulator. I tilknytning til eksamensoppgaven vil studentene få utlevert en formelsamling.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluerings av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 28.05.2020

- Olav G. Dovland og Petter Pettersen(2019): Matematikk for økonomistudenter, 3. utgave, Fagbokforlaget.
- Ubøe, Jan (2015): Statistikk for økonomifag, 5. utgave. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 1-8.
- Pensum omfatter også forelesningsmateriale som publiseres på høgskolens læringsplattform.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:51

SFB10419 Finansregnskap med analyse 1 (Høst 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlige:
• **Imtiaz Badshah**
• **Asbjørn O. Pedersen**

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Finansregnskap med analyse I (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiene.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om regnskapet som informasjonskilde
- har kjennskap til finansregnskapets oppbygging og rammebetingelser
- har kjennskap til grunnleggende regnskapsprinsipper i regnskapsloven
- har kjennskap til bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapspliktige opplysninger
- har kjennskap til sentrale måleproblemer i et finansregnskap
- har kjennskap til oppstillingsplaner for presentasjon
- har kjennskap til en enkel analyse og bruk av finansielle nøkkeltall

Ferdigheter

Studenten

- kan bokføre og avslutte et enkelt årsregnskap for et aksjeselskap i samsvar med regnskapslovens regler
- kan utarbeide et finansregnskap med obligatoriske oppstillingsplaner, noter og kontantstrømoppstilling
- kan beregne de meste sentrale nøkkeltall og vurdere en bedrifts økonomiske stilling i forbindelse med en regnskapsanalyse
- kan bokføringsregelverket

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i nye økonomiske trender for regnskap
- har innsikt i miljømessige, samfunnmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan kritisk vurdere strategiske økonomistyringsmodeller
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere faglige problemstillinger i forhold til praktiske case
- kan formidle relevant faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig
- kan bidra til utvikling av god praksis gjennom å delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

Innhold

Emnet gir en innføring i bedriftens eksterne regnskap - finansregnskapet. Studenten får i dette emnet en god innsikt i de grunnleggende regnskapsprinsipper, vurderingsregler, oppstillingsplaner for presentasjon og opplysningsplikt i regnskapslov samt innsikt i bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale. De vanligste måleproblemene i finansregnskapet gjennomgås i detalj. Videre skal studenten kunne analysere regnskap inkludert bruk av finansielle nøkkeltall.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver, tester og veiledning individuelt eller i grupper med faglærer og/eller studentassistenter.

Studentene skal aktivt bruke Sticos Oppslag gjennom hele undervisningen og kunne bruke Visma eAccounting.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- En innleveringsoppgave i gruppe.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig firetimers eksamen.

Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt kommunikasjon.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evalueringsav emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 31.05.2021.

Asbjørn O. Pedersen og Kjell G. Hoff, Grunnleggende regnskap 1 Finansregnskapet, Universitetsforlaget 2019.

Kjell G. Hoff og Asbjørn O. Pedersen, Grunnleggende regnskap 2 Analyse av finansregnskapet, Universitetsforlaget 2019.

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform er også pensum.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:50

SFB10519 Markedsføring (Høst 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden.

Emneansvarlig:
Irina Nikolskaja Roddvik

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i:

- Bedriftsøkonomi, årsstudium
- Bachelorstudiet i regnskap
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon

Markedsføring (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiet i regnskap og bachelorstudiet i økonomi og administrasjon.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 1. semester (høst)
- Bachelorstudiet i regnskap: 1. semester (høst)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har etter fullført emne tilegnet seg kunnskap om:

- sentrale begreper, metoder, og teorier i faget
- verdiskaping der kundene har en sentral rolle
- tradisjonell og digital markedsføring
- betydningen av kundeopplevelser for verdiskapende markedsføring
- Studenter skal ha tilegnet seg kunnskap om akademisk skriving, hvordan å skrive en akademisk oppgave og beherske referanseteknikk

Ferdigheter

Studenten kan:

- anvende tilegnet kunnskap om teoretiske og praktiske problemstillinger i relasjon til verdiskaping med kundene
- redegjøre for hvordan og hvorfor tradisjonell og digital markedsføring kan være en del av verdiskapende markedsføring

Generell kompetanse

Studenten kan:

- arbeide selvstendig og samarbeide med andre om faglige problemstillinger
- utforske de seneste digitale verktøy innen markedsføring
- reflektere over organisasjoners etiske dilemma og samfunnsansvar

Innhold

Studenten introduseres for grunnleggende markedsføring ved å lære om hvordan bedrifter kan skape verdier, forventninger og se på kunden som verdiskaper. Emnet kobler grunnleggende forståelse av tradisjonell markedsføring opp mot nyere digital markedsføring.

Undervisnings- og læringsformer

Tradisjonelle forelesninger, gruppearbeid, feltarbeid, veiledning seminarer og workshops.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- to innleveringsoppgaver, hvor en av oppgavene skal inneholde krav om akademisk skrijving (individuellt eller i gruppe).

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig hjemmeeksamen. Varighet 72 timer.

Alle hjelpemidler tillatt.

Karakterskala: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturlista er sist gjennomgått 13.12.2018.

- Supphellen, M., Thorbjørnsen, H. & Troye, S. V. 2014. Markedsføring: verdibasert forventningsledelse, Bergen, Norway, Fagbokforlaget.
- Brynjolfsson, E. & McAfee, A. 2012. Race Against the Machine: How the Digital Revolution Is Accelerating Innovation, Driving Productivity, and Irreversibly Transforming Employment, Digital Frontier Press.
- Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger

Supplerende litteratur

Kotler, P., Armstrong, G. & Parment, A. 2016. Principles of Marketing Scandinavian Edition, United Kingdom, Pearson Education Limited.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:51

SFB10120 Organisasjonsteori (Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden

Emneansvarlig:
Søren Wenstøp

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i:

- Bedriftsøkonomi, årsstudium
- Bachelorstudium i økonomi og administrasjon
- Bachelorstudium i regnskap

Valgfritt emne i:

- Bachelorstudium i informasjonssystemer

Organisasjonsteori (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon og bachelorstudiet i regnskap.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 2 semester (vår)
- Bachelorstudiet i regnskap: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i informasjonssystemer: 4. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- kan forstå de vesentligste teoribidrag innen faget organisasjonsteori og sammenhengen mellom disse.

- har innsikt i samspillet mellom organisasjon, økonomien, og samfunnet.
- har innsikt i utfordringer (trusler og muligheter) en organisasjon kan stå overfor med hensyn til digitalisering av økonomien.
- har kjennskap til kjernebegreper i organisasjonsfag.

Ferdigheter

Studenten

- kan se sammenhengen mellom teoribruk og hvordan den kan benyttes på praktiske problemstillinger.
- har utviklet evne til å hente inspirasjon fra ulike fagfelt.

Generell kompetanse

Studenten

- har kunnskap om etiske aspekter ved organisasjonsteorien.
- kan anvende kunnskap i en praktisk organisasjonshverdag.

Innhold

- Historikk og utviklingstrekk sett fra et makroperspektiv.
- Organisasjonsteoretiske perspektiver.
- Organisasjonsstruktur (formelle og uformelle trekk).
- Organisasjonsformer og organisasjonsdesign.
- Organisasjonskultur.
- Organisasjonspsykologi og adferdsøkonomisk fundert innsikt.

- Organisasjonsformer og dens omgivelser - avhengighet og strategi.
- Interessenter og makt.
- Grunnleggende prosesser knyttet til målsettinger, beslutninger, informasjon og kommunikasjon.
- Teorier innen management og ledelse.
- Intellektuell kapital.
- Mellommenneskelige relasjoner - kognitive og sosiale prosesser.
- Motivasjon og moral.
- Læring på individ- og organisasjonsnivå.

Eksemplene vil i stor grad bli hentet fra den internasjonale arena.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppearbeid og veiledning. Det legges særlig vekt på gruppearbeid for å fremme læring i interaktive team. Det gis tilbakemelding på læringsprosessen underveis.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i dette emnet

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave individuelt eller i gruppe.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell hjemmeeksamen. Varighet 72 timer.

Alle hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 06.12.2018

Obligatorisk:

- Jacobsen, Dag Ingvar og Jan Thorsvik (2013). Hvordan organisasjoner fungerer. 4. utgave Bergen: Fagbokforlaget. ISBN 9788245014457
- Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.
- Vitenskapelige artikler og annet materiale som gjøres tilgjengelig i løpet av semesteret.

Supplerende litteratur:

- H. Mintzberg (1992) Structure in Fives: Designing Effective Organizations (Prentice Hall International Editions).

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:59

SFB10916 Makroøkonomi (Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden.

Emneansvarlig:
Bjørnar Karlsen Kivedal

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bedriftsøkonomi årsstudium
- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Valgfritt emne for andre studieprogram.

Makroøkonomi (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiene (gjelder fra kull 2019).

Anbefalte forkunnskaper

SFB10719 Matematikk og statistikk eller tilsvarende.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten kan

- redegjøre for sentrale makroøkonomiske begreper og forklare grunnleggende makroøkonomiske sammenhenger fra nasjonalregnskapssystemet
- innhente relevante makroøkonomiske data og indikatorer
- sette opp tradisjonelle Keynes-modeller til bruk i konjunkturanalyse

- forklare viktige sammenhenger i arbeidsmarkedet
- gjøre rede for økonomisk politikk i små åpne økonomier

Ferdigheter

Studenten kan

- sette opp makroøkonomiske modeller og analysere makroøkonomiske problemstillinger ved hjelp av matematiske og grafiske presentasjoner av disse modellene
- analysere årsaker til og virkninger av konjunktursvingninger (makroøkonomi på relativt kort sikt), og hvordan makroøkonomisk politikk, med vekt på penge- og finanspolitikk, kan brukes for å påvirke svingningene
- redegjøre for sammenhengene mellom arbeidsledighet, potensielt nasjonalprodukt og inflasjon
- redegjøre for hvordan nasjonale økonomier, spesielt små åpne økonomier som den norske, påvirkes av internasjonale forhold og valg av valutakurssystem

Generell kompetanse

Studenten har

- grunnleggende innsikt i nasjonalregnskapet
- forståelse for konjunkturanalyse
- innsikt i de viktigste drivkreftene bak økonomisk vekst.
- kjennskap til utfordringer i økonomisk politikk i små åpne økonomier

Innhold

Emnet omfatter sentrale makroøkonomiske begrep, spesielt innenfor nasjonalregnskapet. Det er fokus på hvordan man bygger opp makroøkonomiske modeller, og hvordan disse modellene, gjennom grafiske og matematiske presentasjoner, kan brukes til å drøfte virkningene av økonomisk politikk og andre faktorer som påvirker økonomien. Spesielt er det fokus på å analysere kortsiktige fluktuasjoner (makroøkonomiske konjunkturer).

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med tradisjonelle forelesninger og oppgaveløsning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig firetimers eksamen.

Tillatt hjelpemiddel: godkjent kalkulator.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 15.12.2021

- Leiv Opstad (2020). Innføring i makroøkonomi for økonomisk-administrative studier. 3. utgave. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Leiv Opstad (2021). Innføring i makroøkonomi. Oppgaver og løsninger. 3. utgave. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Pensum omfatter også forelesningsmateriale som publiseres på høgskolens læringsplattform.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:59:00

SFB10314 Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Trond Winther

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bedriftsøkonomi årsstudium
- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på emner i tredje studieår i bachelorstudiene.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 2. semester (vår).
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 2. semester (vår).
- Bachelorstudiet i regnskap: 2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kjennskap til økonomifunksjonens rolle i bedriften og kunne drøfte de grunnleggende trekkene ved økonomisk styring av bedriften, herunder budsjettering og rapportering (regnskap)
- forstår og bruker bedriftsøkonomisk terminologi
- kjenner godt kostnadsbegrepet og har god forståelse for kostnaders variabilitet
- kjenner ulike markedsformer og sammenhengen mellom pris, tilbud og etterspørsel

- har kunnskaper om ulike prinsipper for produktkalkulasjon
- har kunnskap om enkle investeringsanalyser og ulike finansieringskilder
- kan gjøre egne vurderinger og etter bedriftsøkonomiske prinsipper treffe beslutninger på kort og lang sikt

Ferdigheter

Studenten

- kan gjennomføre bedriftsøkonomiske analyser basert på det innlærte modellapparatet og for bedrifter i forskjellige bransjer, herunder lese regnskap og utarbeide relevante nøkkeltall
- kan utarbeide kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet
- kan gjennomføre enkle analyser av optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang (flaskehals)
- kan analysere enkle investeringsprosjekter basert på nåverdi- og internrentemetoden
- kan gjennomføre kostnad-resultat-volum-analyser
- kan drøfte og regne på optimale tilpasninger i ulike markedssituasjoner, herunder elastisiteter og kostnads- og profittoptimum
- kan utvikle egne modeller i regneark for å løse de bedriftsøkonomiske problemstillingene nevnt ovenfor

Generell kompetanse

Studenten

- har utviklet forståelse for bedriften, bedriftens mål og dens plass i det økonomiske system
- har utviklet grunnleggende ferdigheter i bruk av regneark

- kan gjennomføre og presentere grunnleggende økonomiske analyser - selvstendig og i samarbeid med andre
- kan vise evne til kritisk tenkning og refleksjon over eget og andre studenters arbeid
- formulere og diskutere faglige problemstillinger

Innhold

- Introduksjon i bruk av regneark
- Kostnader og inntekter
- Markedsformer og tilpasninger
- Kalkulasjon
- Kort om driftsregnskap
- Budsjettering
- KRV-analyse
- Produktvalg og -tilpasninger
- Enkel investeringsanalyse.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger og arbeid i grupper. Bruk av dataverktøy i arbeidet med bedriftsøkonomiske problemstillinger.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (i gruppe eller individuelt) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Digital skriftlig skoleeksamen med alle hjelpemidler tillatt, unntatt kommunikasjon. Varighet 3 timer. Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 08.12.2015.

Winther, Trond m.fl. (2013). Grunnleggende bedriftsøkonomi, 3.utgave, Oslo: Gyldendal (eller nyere).

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.

Støttelitteratur: En "Guide" til Microsoft Office, for eksempel "IT-Guiden", Økonomiforlaget.

Nettsiden til læreboka

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:59

SFB12020 Anvendt statistikk og metode (Høst 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Bjørnar Karlsen Kivedal

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i:

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Absolutte forkunnskaper

Fullført og bestått SFB10719 Matematikk og statistikk (10 studiepoeng) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

3. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap:

Studenten kan innen statistikk og økonometri (bygger videre på emnet «Innføring i matematikk og statistikk»):

- Normalfordeling/normaltilnærning, t-fordeling. Estimering. Hypotesetesting.
- Bruk av relevant programvare
- Enkel og multippel regresjon
- Ulike funksjonsformer
- Bruk av kvalitative variabler
- Kjikvadrattester

Studenten kan innen samfunnsvitenskapelig forskningsmetode:

- Generelt om metode, grunnlagsproblemer og etikk
- Utforming av problemstilling
- Forskjeller mellom ulike typer av data
- Valg av forskningsdesign
- Innsamling av data, samt analyse og tolkning av resultater

Ferdigheter:

Studenten kan

- gjennomføre analyser ved hjelp av statistiske og økonometriske metoder på problemstillinger blant annet knyttet til økonomi og i tillegg tolke og viderefordre resultatene, samt belyse svakheter og begrensninger ved metodene som brukes.
- vurdere hva slags type forskningsdesign som egner seg for ulike problemstillinger, og kan definere forskningsspørsmål og utforme hypoteser.

Generell kompetanse:

Studenten

- har tilegnet seg grunnleggende forståelse for samfunnsvitenskapelig forskningsmetode knyttet til økonomisk-administrative problemer.
- kan gjennomføre enkle undersøkelser og skrive prosjektoppgave under veiledning.

- har kunnskap om forskjeller mellom kvalitative og kvantitative undersøkelsesopplegg, og kjenner til metoder for datainnsamling og analyse.
- kan tolke forskningsresultater og være bevisst mulige feiltolkninger og feilkilder.
- kan anvende statistikk og økonometri til å løse økonomisk-administrative problemstillinger

Innhold

Statistikk og økonometri (bygger videre på emnet «Matematikk og statistikk»):

- Normalfordeling/normaltilnærning, t-fordeling. Estimering. Hypotesetesting.
- Bruk av relevant programvare
- Enkel og multippel regresjon
- Ulike funksjonsformer
- Bruk av kvalitative variabler
- Kjikvadrattester

Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode:

- Generelt om metode, grunnlagsproblemer og etikk
- Utforming av problemstilling
- Ulike typer av data
- Valg av forskningsdesign
- Innsamling av data, samt analyse og tolkning av resultater

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, oppgaveløsning og bruk av programvare. Det legges stor vekt på bruk av programvare i undervisningen.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

To innleveringer (gruppearbeid eller individuelt). Begge innleveringene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen består av to deler:

1. Individuell hjemmeeksamen, varighet 24 timer. Omfanget på besvarelsen er minimum 1000 ord og maksimum 1500 ord. Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt kommunikasjon og samarbeid om besvarelsen.
2. Individuell skriftlig skoleeksamen, varighet tre timer. Tillatte hjelpemidler er godkjent kalkulator og en formelsamling utlevert sammen med eksamensoppgaven.

Begge deleksamenene må bestås for å bestå emnet. Det gis en samlet karakter for emnet. Eksamensdel 1 vektet med 40 prosent, og eksamensdel 2 vektet med 60 prosent av totalkarakteren. Karakterregel: A-F på begge deleksamenene.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for HØST 2022](#) finner du i Leganto.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:56

SFB11820 Foretaksstrategi og innovasjon (Høst 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
John-Erik Andreassen

Undervisningsspråk:
Norsk og engelsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Anbefalte forkunnskaper

Emnet bygger på følgende emner:

- Markedsføring
- Organisasjonsteori

Undervisningssemester

3. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har kunnskap om:

- strategibegrepet i et historisk perspektiv
- hvordan strategi kan bidra til å nå organisasjonens mål om verdiskaping, effektivitet og lønnsomhet
- strategisk markeds- og ressursanalyser
- anvende interne og eksterne analyseverktøy

- strategiske utfordringer med prosesser og perspektiver i praksis
- konsernstrategier og strategiske forretningsområder
- utforming av forretningsmodeller for et foretak
- strategi i dynamiske omgivelser, innovasjon og læring
- innovasjonsledelse: grunnleggende modeller, teorier og praktiske anvendelser
- forretningsmodeller og forretningsutvikling med hensyn til strategisk og innovasjonsledelse knyttet til digital økonomi

Ferdigheter

Studentene:

- kan bruke sentrale strategiske verktøy, og gjennom dette arbeidet kunne gjøre reflekterte analyser og valg
- kan gjennomføre en strategisk analyse for en forretningsenhet med fokus både på omgivelses- og markedsfaktorer og virksomhetens interne ressurser
- kan gjennomføre den strategiske analysen ved hjelp av trinnene i strategiprosessen: formål (misjon), visjon, forretningsidé(er), verdier og mål; strategianalyser (eksterne og interne faktorer) og strategiske muligheter; strategivurderinger og -valg; implementering av strategier, evaluering og kontroll;
- kan analysere og forklare denne prosessen basert på strategisk- og innovasjonsledelse

Generell kompetanse

Studentene

- kan anvende og integrere relevante modeller og analyser fra øvrige økonomisk-administrative fag som inngår i utdanningen;
- har innsikt i og forståelse av økonomiens drivere og særlige kjennetegn og dens samfunnsmessige betydning knyttet til strategisk- og innovasjonsledelse.

Innhold

Studentene skal gis en innføring i strategisk analyse av foretaket som helhet, og dens samspill med omgivelsene blir belyst gjennom interne innovasjons og endringsprosesser.

Det overordnede målet er å gi studentene innsikt i og forståelse for strategisk analyse, formulering og iverksettelse som strategiutviklingsprosesser og hvordan dette gjennomføres som strategi i praksis. Sentrale fagbegrep i strategisk ledelse som visjoner, mål, oppdrag og verdier blir gjennomgått, samt tema om strategifagets utvikling og teorier, knyttet til strategisk design, planlegging, posisjoneringsstrategi og konkurransefortrinn belyses.

Emnet bygger på og anvender kunnskap og ferdigheter fra de øvrige økonomisk-administrative emnene, og det skal derfor bidra til at studentene ser de ulike fagområdene i sammenheng.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger og arbeid i grupper. Case-studier. Gjesteforelesere fra virksomheter som eksemplifiserer strategi- og forretningsutvikling.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenter bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En mappeinnlevering i gruppe (individuell innlevering etter søknad) som består av opptil tre deler.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig digital skoleeksamen. Varighet to timer.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for HØST 2022](#) finner du i Leganto.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:56

SFB10613 Budsjettering og driftsregnskap (Høst 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Trond Winther

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Anbefalte forkunnskaper

Bygger på emner fra første studieår:

- Innføring i bedriftsøkonomisk analyse, 10 stp
- Finansregnskap med analyse 1, 10 stp

Undervisningssemester

Kull 2019 og senere: 3. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- dybdekunnskap om ulike modeller for driftsregnskap
- kunnskap i å foreta lønnsomhetsanalyser basert på aktivitetskostnader og hvor kostnadenes relevans er tema.
- kunnskap om budsjetter

- kunnskap om driftsregnskap
- kunnskap om lønnsomhetsanalyser

Ferdigheter

Studenten:

- har forståelsen for driftsregnskapsmodeller
- kan sette opp et driftsregnskap
- kan utføre og drøfte ulike lønnsomhetsanalyser og vurderingsproblemer i forhold til driftsregnskapsmodeller
- kan aktivt bruke økonomisk styring av virksomheten ved hjelp av budsjetter og regnskap
- kan sette opp resultat, balanse og likviditetsbudsjetter

Generell kompetanse

Studenten:

- kan bidra med økonomifaglig kunnskap i bedriftens drift
- kan kritisk vurdere en kalkulasjon, driftsregnskap og budsjettinformasjon
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere konstruktivt faglige problemstillinger
- kan forfatte et selvstendig skriftlig arbeid i gruppe eller individuelt

Innhold

- Mål- og økonomistyring
- Ulike modeller for driftsregnskap, herunder driftsregnskap basert på kostnadsstandarder
- Just in Time og beholdningskontroll
- Kalkulasjon og analyser
- Relevante kostnader og beslutningsproblemer knyttet til lønnsomhetsanalyser
- Prissetting
- Budsjettering av resultat, likviditet og balanse
- Desentralisering og prestasjonsmåling

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, oppgaveløsning, gruppearbeid og veiledning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om ca. 280 timer på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (gruppearbeid eller individuelt).

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Digital skriftlig skoleeksamen med alle hjelpemidler tillatt, unntatt kommunikasjon. Varighet 3 timer. Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for HØST 2022](#) finner du i Leganto.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 16. juli 2024 02:58:56

SFB17021 Etikk, samfunnsansvar, bærekraft (Vår 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Søren Wenstøp

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i:

- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- Bachelorstudiet i regnskap

Undervisningssemester

4. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- Kunnskap om etiske aspekter ved utøvelse av sitt fagområde.
- Kjennskap til sentrale etiske teorier innen faget etikk, som etisk altruisme og egoisme, dydsetikk, pliktetikk, konsekvensetikk og diskursetikk, og sammenhengen mellom disse.
- Kjennskap til moralpsykologiske og psyko-sosiale aspekter ved utøvelse av etikk i praktisk organisasjonsliv.
- Kjennskap til sentrale problemstillinger rundt bedrifters og andre organisasjoners samfunnsansvar, som interessentteori, ansvarshierarkiet, rettferdighet, klimaetikk og miljøansvar, og digitalisering av økonomien.

Ferdigheter

Studenten har utviklet evnen til å:

- Analysere etiske problemer i arbeidslivet, og belyse konsekvensene av ulike løsningsforslag gjennom selvstendig, kritisk tenkning.

- Hente inspirasjon fra ulike fagfelt i håndteringen av etiske dilemmaer i arbeidslivet.

Generell kompetanse

Studenten har:

- Innsikt i viktigheten av et etisk forankret samfunnsansvar i arbeidslivet og samfunnslivet
- Utviklet holdninger til etiske prinsipper, og en emosjonell forankring av etiske prinsipper, som varer ut over eksamen.

Innhold

I økonomistudiet står valg mellom alternativer sentralt, valg som krever etisk refleksjon og bevissthet om bedrifters og andre organisasjoners samfunnsmessige ansvar.

Gjennom de obligatoriske emnene i studiet blir studentene introdusert for ulike etiske problemstillinger som er relevante på aktuelle fagfelt. I dette emnet tar undervisningen utgangspunkt i konkrete eksempler fra arbeidslivet, gjerne hentet fra de andre emnene i studiet, og bruker dem som grunnlag for innføring i etisk teori og arbeidet med å håndtere etiske dilemmaer.

Emnet omfatter tema som:

- Rettigheter og rettferdighet
- Makt, frihet og ansvar
- Anti-korrupsjon
- Moralske begreper og deres plass i økonomisk teori
- Etiske teorier, deres utvikling og anvendelse på økonomi- og ledelsesfeltet
- Organisasjoners rolle i møte med klimaendringer

- Organisasjoners rolle i møte med økonomiens digitalisering
- Moralpsykologiske aspekter ved etikk i praksis
- Bedrifters samfunnsansvar
- Økonomisk velferd og total livskvalitet

Etikk handler om verdier, og verdier er knyttet til emosjoner og holdninger. Etikk er mer enn kunnskaper som kan testes til en eksamen. Undervisningen skal gi studentene anledning til å bli bevisste på sine egne holdninger, underbygge dem eller rette på dem, og utvikle etikk og holdninger som de kan begrunne og oppleve som riktige for seg. Undervisningen skal løfte oppmerksomheten opp over de daglige rutinene og enkeltsakene i en virksomhet, mot deres virkninger i en større samfunnsmessig sammenheng.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen vil veksle mellom forelesninger, gruppearbeid, øvelser og plenumsdiskusjoner.

Emnet forutsetter stor egeninnsats fra studentene, både i og utenom undervisningen. Det forventes at studentene leser teori og forbereder bidrag til gruppearbeidet.

Arbeidsomfang

Det forventes at studentene bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene skal levere inn en personlig innleveringsoppgave. Denne er å anse som strengt individuell. Innleveringsoppgaven skal følge normer for akademisk skriving, eller alternativt normer for essay dersom det er spesifiseres i oppgaven.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig hjemmeeksamen. Varighet 72 timer.

Alle hjelpemidler tillatt, unntatt kommunikasjon og samarbeid om besvarelsen.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

En intern og ekstern sensor eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Vår](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:04

SFB10816 Mikroøkonomi med anvendelser (Vår 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Stuedsted:
Halden

Undervisningsspråk:
Norsk

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Emneansvarlige:
• **Jørn Inge Halvorsen**
• **Trond-Arne Borgersen**

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)

- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Anbefalte forkunnskaper

Emnet bygger på følgende emner:

Matematikk og statistikk, Makroøkonomi, Innføring i bedriftsøkonomisk analyse.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- innsikt i mikro- og markedsøkonomi
- kunnskap om og forståelse av hvordan aktørene vil handle i ulike økonomiske situasjoner
- innsikt i hvordan aktørene er med på å bestemme virkemåten og tilpasningen ved ulike markedsformer

Ferdigheter

Innen praktiske og teoretiske problemstillinger kan studenten:

- framstille og forklare konsumentens økonomiske beslutninger basert på konsept av nytte og budsjettbetingelse
- framstille og forklare produsentens økonomiske beslutninger basert på teknologi, faktorpriser og produktpriser
- vise og forstå hvordan samspillet mellom konsumenter og produsenter under visse forutsetninger, skaper en markedsløsevekt i ulike markedformer
- drøfte kriterier for samfunnsøkonomisk effektivitet og analysere sammenhengen mellom markedsløsevekt og effektivitet, og hva myndighetene kan gjøre for å bidra til økt effektivitet

Generell kompetanse

Studenten kan

- drøfte de etiske forutsetningene som neoklassisk økonomisk teori, og alternativer til denne teorien, bygger på
- diskutere konstruktivt faglige problemstillinger

Innhold

Emnet skal gi innsikt i analyser av enkeltaktørers økonomiske adferd og samspillet mellom disse i ulike markedformer. Videre drøftes kriteriene for økonomisk effektivitet og betingelsene for at individuelle økonomiske beslutninger skal kunne føre til en effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. I situasjoner hvor samfunnsøkonomisk effektivitet ikke realiseres automatisk ved bruk av markedsmekanismen, drøftes det hvordan man gjennom økonomisk-politiske tiltak kan bidra til å korrigere ulike markedsløsninger.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med tradisjonelle forelesninger og oppgaveløsning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (individuell eller i gruppe) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig skoleeksamen. Varighet fire timer.

Hjelpemidler: godkjent kalkulator.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Vår](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:03

SFB11016 Finansiering og investering (Vår 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Erlend Sand Aas

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap

Anbefalte forkunnskaper

Emnet bygger på følgende emner:

Matematikk og statistikk og Innføring i bedriftsøkonomisk analyse eller tilsvarende.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten

- kan løse beslutningsproblemer vedrørende investering, finansiering og økonomisk planlegging og styring i en bedrift
- kan vurdere lønnsomheten av investerings- og finansieringsbeslutninger, med vekt på tidsverdien av penger, håndtering av risiko og beregning av relevante kontantstrømmer
- kan budsjettere beslutningsrelevant kontantstrøm for investerings- og finansieringsbeslutninger, og gjennomføre lønnsomhetsanalyser basert på netto nåverdi
- kjenner til andre metoder for vurdering av investerings- og finansieringsprosjekter og kan beregne internrente
- kan analysere risikoen i investeringsprosjekter.

Innhold

- Innføring i finansierings- og investeringsproblematikk både under sikkerhet og usikkerhet
- Behandling av kontantstrømsbegrepet, nåverdibegrepet, rentebegrepet, finansmatematikk, porteføljeteori og kapitalverdimodellen. Det legges vekt på å forstå begrunnelsen for samt konsekvenser av beslutninger med utgangspunkt i nåverdibetraktninger.
- Finansielle opsjoner og realopsjoner samt selskapets valg av egenkapital og gjeld

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, oppgaveinnleveringer og gjennomgang av oppgaver.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (individuelt eller i gruppe) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig skoleeksamen. Varighet fire timer.

Tillatte hjelpemidler: Alle trykte og skrevne hjelpemidler, godkjent kalkulator og et formelark som kandidatene får utlevert på eksamen.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Programutvalg følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Vår](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:03

SFB30621 Regnskapsførerregelverk, regnskapsorganisering og forretningsforståelse (Høst 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden

Emneansvarlig:
Asbjørn O. Pedersen

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)

- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i Bachelorstudium i regnskap

Absolutte forkunnskaper

Alle emner i første året må være bestått for å avlegge eksamen i emnet.

Undervisningssemester

5. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har god kjennskap til de regler som regulerer rettigheter og plikter for autoriserte regnskapsførere, herunder også regnskapsføreres erstatningsrettslige plikter
- har god kjennskap til krav, plikter og anbefalinger som fremkommer i god regnskapsføringsskikk
- kan anvende regler om rettigheter og plikter og innholdet i god regnskapsføringsskikk herunder risikoregelverket og hvitvaskingsregelverk
- kjenner styrets, daglig leder og revisors rolle og ansvar knyttet til en virksomhet
- kjenner de mest sentrale virksomhetsrutinene

- kjenner generelle kontroller og kan reflektere over organisasjonsmessige relasjoner i tilknytning til intern kontroll, herunder tiltak for å sikre effektiv intern kontroll
- kjenner krav til sikkerhet og kontroller i IKT-systemer
- har kunnskap om de grunnleggende bokføringsprinsipper i bokføringsloven og god bokføringsskikk, herunder øvrige bestemmelser i bokføringslov og regnskapslov

Ferdigheter

Innen praktiske og teoretiske problemstillinger i regnskapsorganisering og forretningsforståelse kan studenten

- anvende regler om rettigheter og plikter og innholdet i god regnskapsførerskikk, forskrift om risikostyring og internkontroll og hvitvaskingsregelverk
- reflektere over ansvars- og rollefordeling i en virksomhet, også i et kontrollperspektiv
- reflektere over etiske dilemmaer som kan oppstå i regnskapsførers virksomhetsutøvelse
- anvende analysemetoder
- anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid
- anvende annen relevant kunnskap, og begrunne sine valg
- behersker sentrale og aktuelle metoder, teknikker og uttrykksformer

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i nye økonomiske trender for regnskapsorganisering og forretningsforståelse

- har innsikt i miljømessige, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan kritisk vurdere strategiske økonomistyringsmodeller
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere faglige problemstillinger i forhold til praktiske case
- kan formidle relevant faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig og kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner
- kan bidra til utvikling av god praksis gjennom å delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

Innhold

Emnet gir innsikt i regnskapsførers rolle og god regnskapsførerskikk, herunder etiske dilemmaer, utfordringer knyttet til behandling og registrering av transaksjoner og virksomhetshendelser, samt organisering og intern kontroll.

Emnet skal gi innsikt i forhold som er nødvendig for å kunne føre regnskapet forsvarlig og å anvende profesjonsstandardene. Regnskapsførerregelverket vil omfatte kravene i regnskapsførerloven med forskrifter og god regnskapsføringsskikk, risikostyringsforskriften og hvitvaskingsloven med forskrifter. Regnskapsorganisering vil omfatte organisering og intern kontroll med regnskapsprosessen, og sikter til systematisk bruk av verktøy og fremgangsmåter for å sikre at regnskapet blir ført i henhold til lovens krav.

Forretningsforståelse angir at fagemnet skal gi en bredere forståelse for sentrale virksomhetsrutiner mv. som er nødvendig for å ha kontroll på økonomien i et foretak.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver og veiledning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave i gruppe.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig firetimers digital skoleeksamen.

Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt sanntidskommunikasjon og samarbeid om besvarelsen.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:00

SFB30521 Finansregnskap med analyse II (Høst 2023–Vår 2024)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
15

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Asbjørn O. Pedersen

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
1 år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i Bachelorstudium i regnskap

Absolutte forkunnskaper

Alle emner i første året må være bestått for å starte på dette emnet.

Undervisningssemester

5. og 6. semester (høst og vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Finansregnskap med analyse II gir fordypning i de mest sentrale utfordringer med innregning, måling og presentasjon ved avslutning av årsregnskap i samsvar med kravene i regnskapsloven med forskrifter og god regnskapsskikk og i bokføringsloven med forskrifter og god bokføringsskikk.

Studenten

- har inngående kunnskap om innregning og måling av de viktigste regnskapspostene og grunnleggende regnskapsprinsipper
- har innsikt i regnskapsregler for små foretak
- har innsikt i bokføringsreglene om bokføring, dokumentasjon og oppbevaring
- har innsikt i analyse og regnskapsmessige sammenhenger for å oppdage de røde flagg
- kjenner til regnskapsregler for ideelle organisasjoner
- kjenner til de mest sentrale forskjellene mellom regnskaps- og skatteregler

- kan avslutte et årsregnskap, inklusiv skatteposter og resultatdisponering, for AS.
- kjenner til regelverket for noter og årsberetning
- kan utarbeide konsernregnskap
- kan utarbeide et regnskap for virksomhetskjøp med skatt og minoriteter,
- kan utarbeide konsernregnskap

Regnskapsteori gir basis for å reflektere over sentrale deler av det teoretiske fundament for finansregnskapet.

Studenten har forståelse for og kan reflektere over

- brukergruppens informasjonsbehov og behov for regnskapsregulering
- resultat- og balanseorientering
- det konseptuelle rammeverket til IFRS
- det teoretiske grunnlaget for de grunnleggende regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk
- internasjonal regnskapsutvikling, reguleringsorganer m.v.

Studenten har kjennskap til forskjellen mellom bedriftsøkonomisk teori og forutsetningene for finansregnskapet.

Ferdigheter

Innen praktiske og teoretiske problemstillinger i regnskap kan studenten:

- anvende analysemetoder
- anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid
- anvende annen relevant kunnskap, og
- begrunne sine valg
- avgjøre hva som er skattepliktige inntekter, fradragberettigede kostnader samt foreta korrekt tidfesting av postene for beregning av alminnelig inntekt i næring (EPF, AS, DLS).
- beregne skattekostnad, betalbar skatt og utsatt skatt for aksjeselskaper
- utarbeide et årsregnskap
- kan utarbeide et regnskaps for virksomhetskjøp med skatt og minoriteter,
- kan utarbeide konsernregnskap
- kan utarbeide regnskap der egenkapitalmetoden er benyttet
- behersker sentrale og aktuelle metoder, teknikker og uttrykksformer i regnskap
- kan finne, vurdere, bruke og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
- kan bidra til å produsere lovbestemt rapportering og å synliggjøre ulike regelverks betydning og konsekvenser gjennom rapportering

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i nye økonomiske trender for regnskap

- har innsikt i miljømessige, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan kritisk vurdere strategiske økonomistyringsmodeller
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere faglige problemstillinger i forhold til praktiske case
- kan formidle relevant faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig
- kan bidra til utvikling av god praksis gjennom å delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

Innhold

Emnet gir kunnskap om teorifundamentet, lover, forskrifter og andre sentrale regler innenfor regnskap i privat sektor for å kunne utarbeide regnskap med utgangspunkt i regelverkene og bygger på studentens kunnskaper i finansregnskap, finansiering og investering fra studiets første del.

Emnet gir også kunnskap om hvordan man skal analysere et regnskap og være oppmerksom på de røde flagg for å avdekke kriminelle handlinger.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver, tester og veiledning enkeltvis eller i grupper med faglærer og/eller hjelpestudenter.

Studentene skal aktivt bruke Sticos Oppslag aktiv gjennom hele undervisningen.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 420 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave i gruppe må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell digital skriftlig skoleeksamen. Varighet seks timer.

Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt sanntidskommunikasjon og samarbeid om besvarelsen.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:00

SFBR11020 Skatte- og avgiftsrett (Høst 2023–Vår 2024)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
15

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
David Eilertsen

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
1 år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Anbefalte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i Bachelorstudium i regnskap

Anbefalte forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har god kompetanse i bokføring og finansregnskap.

Undervisningssemester

5. og 6. semester (høst og vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om skatte- og avgiftsreglene (herunder merverdiavgift) knyttet til næringsvirksomhet og selskaper
- kjennskap til hvilke transaksjoner og hendelser vedrørende eierskap og egenkapital som kan medføre beskatning
- kjennskap til skattemessige virkninger av opphør av virksomhet og likvidasjon av selskap
- kjennskap til regler for beregning av arbeidsgiveravgift
- kjennskap til hovedreglene om inntekts- og formuesbeskatning for personer
- kjennskap til formuesfastsettelse for ikke-børsnoterte aksjer og andeler i deltakerfastsatte selskaper
- kjennskap til reglene om fradrag i fastsatt skatt

- kjennskap til sentrale regler for å fastsette inngangsverdi for mottaker ved generasjonsskifte
- overordnet kjennskap til skatteplanlegging og etiske refleksjoner
- kjennskap til grunnleggende skatteforvaltningsrett og skattebetaling
- har kjennskap til sentrale regler for tilsidesettelse

Ferdigheter

Studenten kan

- avgjøre hva som er skattepliktige inntekter, fradragberettigede kostnader samt foreta korrekt tidfesting av postene for beregning av alminnelig inntekt i næring (EPF, AS, DLS).
- beregne skattekostnad, betalbar skatt og utsatt skatt for aksjeselskaper
- fastsette grunnlag for beskatning av aksjonærer (Aksjonærmodellen og Fritaksmetoden), deltakere i deltakerfastsatte selskap (Deltakermodellen) og innehaver av enkeltpersonforetak (Foretaksmodellen)
- skattemessig behandle omdanning av EPF til AS
- vurdere skattemessige virkninger ved virksomhetsoverdragelse
- vurdere en virksomhets merverdiavgiftsmessige forhold
- merverdiavgiftsmessig behandle alminnelige transaksjoner

Generell kompetanse

Studenten kan

- anvende juridisk metode ved behandling av skatte- og avgiftsmessige problemstillinger

- oppdatere og tilegne seg ny kunnskap innen skatte- og avgiftsrett samt andre rettsområder som har betydning for regnskap og revisjonsarbeid
- formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- reflektere over etiske problemstillinger innenfor emnet
- kunne se emnet i en større sammenheng i et samfunnsmessig perspektiv

Innhold

Emnet gir kandidatene kunnskap om og ferdighet i skatte- og avgiftsrett med hovedvekt på selskapssektoren.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med oppgaver, tester og veiledning enkeltvis eller i grupper med faglærer og/eller studentassistenter. Utvalgte emner og oppgaveløsninger kan bli formidlet digitalt (opptak).

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 562 timer i alt på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

To innleveringsoppgaver (en høst og en vår) individuelt eller i gruppe.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig digital skoleeksamen. Varighet fire timer.

Tillatte hjelpemidler: Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt.

Karakterregel: A - F

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:01

SFBR10013 Rettslære (Høst 2023–Vår 2024)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden

Emneansvarlig:
Ole Richard Holm-Olsen

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
1 år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i Bachelorstudium i regnskap

Undervisningssemester

5. og 6. semester (høst og vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om rettskildelære og juridisk metode
- har kjennskap til kontraktens betydning og funksjon
- har kunnskap om de mest relevante rettsområder som har betydning for regnskapsførerens arbeid, herunder regler om avtaleinngåelse, tolking og ugyldighet, sentrale deler av reglene om organisering av økonomisk virksomhet og representasjon i selskapsforhold, stiftelse og sikring pengekrav, gjeldsforfølgingsrett med hovedvekt på materiell konkursrett og sentrale deler av reglene om økonomisk kriminalitet
- har kjennskap til reglene om kjøp og misligholdsvirkninger ved kontraktsbrudd, næringsvirksomheters forhold til kreditorer og myndigheter, bortfall av pengekrav ved oppgjør og foreldelse samt konkursprosessen og enkeltforfølgingsrett

Ferdigheter

Studenten:

- kan gjennomføre praktiske drøftelser i tilknytning til sentrale regler om avtaleinngåelse, avtaletolking og ugyldighet

- har kjennskap til etablering av økonomiskvirksomhet og representasjon i selskapsforhold
- har kjennskap til etablering og sikring av pengekrav
- har kjennskap til vilkår om åpning av konkurs samt konkursprosessen og omstøtelse
- har kjennskap til økonomisk kriminalitet
- har kjennskap til kjøp og misligholdsvirkninger ved kontraktsbrud
- har kjennskap til næringsvirksomheters forhold til kreditorer og myndigheter
- har kjennskap til bortfall av pengekrav ved oppgjør og foreldelse

Generell kompetanse

Studenten:

- kan tilegne seg ny kunnskap innen ovennevnte rettsområder og kunnskap om andre rettsområder som har betydning for regnskap
- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- kan bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor de relevante rettsområder
- kan se emnet i en større sammenheng i et samfunnsmessig perspektiv

Innhold

Emnet skal gi studentene innføring i juridisk metode og utvalgte generelle privatrettslige emner og problemstillinger. Emnet skal gi studentene innsikt i de alminnelige rettslige rammer

for utøvelse av næringsvirksomhet og de rettsregler som er av særlig betydning for organisering og utøvelse av slik virksomhet.

- Rettskildene og juridisk metode
- Kontraktsrett
- Avtalerett og kjøpsrett
- Personrett og familierett
- Pengekravsrett, panterett og rettsvernregler
- Eiendomsrett
- Konkurs- og gjeldsforhandling. Insolvensjuss. Inkasso og tvangsfullbyrdelse
- Selskapslovene og selskapsrett
- Organisering av forvaltningen. Offentlighetslov og forvaltningslov
- Utvalgte deler av straffeloven knyttet til økonomisk kriminalitet.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver og veiledning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave (gruppearbeid eller individuelt) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig digital skoleeksamen. Varighet fire timer.

Tillatte hjelpemidler: Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:01

SFB12320 Strategisk økonomistyring (Høst 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Stuedsted:
Halden

Emneansvarlig:
Janne Strømme

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Vilkår for ny/utsatt eksamen](#)
- [Evaluering av emnet](#)

- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i Bachelorstudium i økonomi og administrasjon, profilering i økonomi og ledelse og profilering i økonomisk analyse

Valgfritt videreføringsemne i 3. studieår i Bachelorstudium i regnskap

Absolutte forkunnskaper

Alle emner i første året må være bestått for å avlegge eksamener på tredje studieår i programmet.

Undervisningssemester

5. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har dybdekunnskap om ulike modeller i strategisk økonomistyring
- har kunnskap i å foreta strategiske lønnsomhetsanalyser basert på verdikjedeanalyse og kundeverdier
- kan se bedriftsøkonomiske problemstillinger fra et ledelsesperspektiv
- har en utvidet kunnskap om fordypning i bedriftsøkonomisk analyse

Ferdigheter

Studenten:

- kan bruke strategi og strategisk økonomistyring på ulike nivåer
- kan lese økonomisk informasjon fra et strategisk ståsted
- benytter økonomiske resonnementer til å utføre og drøfte ulike lønnsomhetsanalyser og vurderingsproblemer
- kan bruke strategisk økonomiske styringsmodeller
- kan foreta strategisk resultatmåling ved hjelp av strategisk dekomponering
- kan foreta beregninger av kundelønnsomhet og vite hva som er leverandørrelaterte kostnader
- kan gjøre målkostnadskalkulasjon
- kan finne, vurdere, bruke og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
- kan begrunne sine valg

Generell kompetanse

Studenten:

- har innsikt i nye økonomiske trender for virksomhetsstyring
- har innsikt i miljømessige, samfunnmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan kritisk vurdere strategiske økonomistyringsmodeller
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere faglige problemstillinger i forhold til praktiske case
- kan formidle relevant faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig
- kan bidra til utvikling av god praksis gjennom å delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

Innhold

Emnet omhandler strategiske lønnsomhetsanalyser og drøfter blant annet strategiske kostnadsdrivere, aktivitetsbaserte verdikjedeanalyser, utfordringer knyttet til outsourcing og interorganisatorisk økonomistyring, kundeverdier, kundelønnsomhet, målkalkulasjon og bruk av produktivitetsindekser og benchmarks.

Videre omhandler emnet strategisk resultat- og målstyring og inneholder temaer knyttet til strategiimplementering, balansert målstyring, strategisk dekomponering, verdibasert ledelse og insentiver. I tillegg drøftes virksomhetsstyring uten tradisjonelle budsjetter.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver, casepresentasjon og bedriftsbesøk.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Praksis

Det er ingen praksis knyttet til dette emnet

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Fremmøteplikt 80 % i undervisning (herunder aktiv deltakelse i presentasjoner og tilbakemeldinger til medstudenter).

Eksamen

Sluttvurderingen i emnet består av to deleksamener.

Deleksamen 1

Oppgave i gruppe (omfang på oppgaven: 2500-3500 ord).

Deleksamen 1 vektet 50 % av samlet karakter.

Det gis felles gruppekarakter A-F.

Deleksamen 2

Oppgave i gruppe (omfang på oppgaven: 2500-3500 ord).

Deleksamen 2 vektet 50 % av samlet karakter.

Det gis felles gruppekarakter A-F.

Begge deleksamener må være bestått for å få karakter i emnet.

Det gis én samlet karakter i emnet etter karakterregel A-F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor, eller to interne sensorer.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Hver av deleksamenene kan tas opp hver for seg som ny/utsatt eksamen. Ved endret resultat ved en eller begge deleksamenene, vil det samlede resultatet bli beregnet på nytt.

Evaluerings av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:17:59

SFB30722 Regnskap, budsjettering og økonomistyring i offentlig sektor (Høst 2023)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
10

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for informasjonsteknologi,
ingeniørfag og økonomi**

Studiested:
Halden

Emneansvarlig:
Asbjørn O. Pedersen

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)

- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Valgfritt videreføringsemne i Bachelorstudium i regnskap, 3. studieår

Absolutte forkunnskaper

Alle emner i studiets første studieår må være bestått for å kunne starte på dette emnet.

Undervisningssemester

5. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kjennskap til kommunal og statlig regnskapsføring, økonomistyring og rapportering.
- kjenner til sentrale bestemmelser for budsjett, regnskap og økonomistyring for kommunene, og staten herunder periodisert regnskap i staten for statlige virksomheter.

Ferdigheter

Innen praktiske og teoretiske problemstillinger i regnskap:

Studenten

- kan anvende analysemetoder

- kan anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan anvende annen relevant kunnskap, og begrunne sine valg
- kan bokføre og avslutte regnskap for kommuner
- kan bokføre og avslutte regnskap for staten og statlige virksomheter
- kjenner til reglene for budsjettering i kommunene og staten
- kan beregne minimumsavdrag i kommuneregnskapet
- kjenner til handlingsregler og mål for økonomiforvaltningen
- kjenner til bevilgningsreglementet og økonomiregelverket i staten
- kjenner til regnskapsstandarder i kommune og stat
- kan gjøre en regnskapsanalyse i kommuner og stat

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i nye økonomiske trender for offentlig budsjettering, regnskap og budsjettering
- har innsikt i miljømessige, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan kritisk vurdere strategiske økonomistyringsmodeller
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere faglige problemstillinger i forhold til praktiske case
- kan formidle relevant faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig

- kan bidra til utvikling av god praksis gjennom å delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre.

Innhold

Emnet gir kunnskap om teorifundamentet, lover, forskrifter og andre sentrale regler innenfor budsjettering, regnskap i offentlig sektor for å kunne utarbeide regnskap med utgangspunkt i regelverkene og bygger på studentens kunnskaper i finansregnskap,

Emnet gir også kunnskap om økonomiforvaltningen i den offentlige sektoren.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er lagt opp med forelesninger, oppgaveløsning, selvorganisert gruppearbeid med øvingsoppgaver, tester og veiledning enkeltvis eller i grupper med faglærer.

Studentene skal aktivt bruke Sticos Oppslag Kommune aktiv gjennom hele undervisningen.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker ca. 280 timer på dette emnet.

Praksis

Det er ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering i gruppe må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell digital skriftlig firetimers skoleeksamen.

Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt sanntidskommunikasjon og samarbeid om besvarelsen.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

En intern og en ekstern sensor.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av instituttleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere ved Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2023 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 17. juli 2024 02:18:00

ØKA201 Data analysis and programming for economists (Spring 2024)

Facts about the course

ECTS Credits:
10

Responsible department:
**Faculty of Computer Science,
Engineering and Economics**

Campus:
Halden

Course Leaders:
• **Jørn Inge Halvorsen**
• **Bjørnar Karlsen Kivedal**

Teaching language:
English

Duration:
½ year

Table of contents

- [The course is connected to the following study programs](#)
- [Absolute requirements](#)
- [Recommended requirements](#)
- [Lecture Semester](#)
- [The student's learning outcomes after completing the course](#)
- [Content](#)
- [Forms of teaching and learning](#)
- [Workload](#)
- [Coursework requirements - conditions for taking the exam](#)
- [Examination](#)
- [Examiners](#)
- [Course evaluation](#)

- [Literature](#)

The course is connected to the following study programs

Compulsory for students on

- the Bachelor Programme in Business Administration specializing in International Business
- the Bachelor Programme in Business Administration specializing in Economic Analysis

Absolute requirements

All courses in first year must be passed before students can start in third year in the study programme. This requirement does not apply to the exchange students.

Recommended requirements

ØKA120 Statistikk og samfunnsvitenskapelig metode or equivalent

Lecture Semester

6th semester (spring)

The student's learning outcomes after completing the course

This subject will enable the student to achieve the following learning outcomes.

Knowledge

- The student will have gained knowledge of basic programming skills for the creation and understanding of functions and libraries, manipulation of data, visualizations and writing

and editing technical reports that consist of both code and text.

- Perform and analyze regression analysis and other analytical tools used in applied statistics and econometrics

Skills

- Analyze data both related to data visualization and descriptive statistics
- The creation of fully reproducible technical reports that consists of both code and text
- Perform regression analysis and use other statistical tools, as well as analyzing results

General competence

- The student will be able to handle small and big data sets, as well as using tools to perform and interpret analyses

Content

Programming:

- Basic programming skills useful for applied statistics and econometric analysis and for writing advanced technical reports

Applied statistics and econometrics:

- Regression analysis and other analytical tools used in applied statistics and econometrics

Forms of teaching and learning

Students will participate in the following learning activities:

Lectures, Seminars, group work, and group discussions and presentations.

Workload

The course will give the student approximately 280 hours of work.

Coursework requirements - conditions for taking the exam

Group or individual written assignment(s) will be assessed on a pass/fail basis. The assignment(s) needs to be passed in order to obtain permission to take the final exam.

Examination

Individual written examination on campus

Four hours individual written examination on campus.

Aids allowed:

- calculator with empty memory, incapable of symbolic computation or wireless communication
- formula list (available in Inspira)

Grades: A-F.

Examiners

One internal and one external examiner, or two internal examiners.

Course evaluation

To improve the course, we need the evaluations from the students. The course is evaluated each semester. The evaluations from the students are treated by the department staff.

Literature

The [current reading list for 2024 Spring](#) can be found in Leganto

